

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

LO Trøndelag

Protokoll

Til: Informasjons- og rådgivningsavdelingen

Kopi til:

Fra: LOs regionkontor i Trøndelag ved Tone A. Vorseth Graneggen

---

Saksnr.: 2020005802 - 8

Arkivkode: 041.230

Saksbeh.: TOGR

Dato: 27.10.2022

Vedtatte uttalelser fra LOs regionkonferanse i Trøndelag 24. - 25.10.2022

Mottakerliste:

Ja til politisk styring av vannkrafta

Vannkrafta industrialiserte Norge. Gjennom konsesjonslovene sikret vi nasjonal kontroll. Nå trenger vi å ta krafta tilbake fra markedet. Rikelig tilgang på fornybar kraft og lave kraftpriser har vært et av Norges viktigste konkurransefortrinn i over 100 år. Det er fortrinn vi risikerer å miste dersom det ikke nå tas tydelige politiske grep. Kraft er ikke og kan ikke behandles som hvilken som helst handelsvare. Kraft er en strategisk ressurs, nett er kritisk infrastruktur og kraft og nett er knappe ressurser som må prioriteres til det beste for fellesskapet.

Norge trenger mer kraft. Regjeringen har gått inn for å redusere utslippene med 55 % innen 2030, samtidig som fastlandseksporten skal øke med 50 % innen samme år. Samtidig finnes det ingen plan for å bygge ut nok kraft og nett til å møte behovet. De neste fem årene er det ventet en forbruksvekst på 13 %. Kraftforbruket øker i hele landet, i alle deler av økonomien og med ulikt omfang i ulike deler av samfunnet. Det kan ikke være norsk politikk å redusere energi til et knapphetsgode der det skal skilles mellom verdig og uverdige trengende, norsk politikk må være å sikre at vi har nok kraft og nok nett til å bygge samfunn og nå politiske mål.

Norge trenger mer nett. Store deler av strømmettet er ved eller over sin tekniske levealder. Den fysiske flyten av strøm i nettet følger fysikkens lover, og med anstrengt nettkapasitet får vi ikke strømmen frem dit den skal. Over hele landet torpederes viktige industriprosjekter på grunn av mangel på kapasitet, samtidig som Norge har hatt en nettoeksport på 8,8 TWh mellom januar og september. Det må være et mål at mest mulig av norsk kraft foredles til varer i Norge, fremfor å sendes uforedlet rett ut av landet.

De som tar til orde for at Norge må bygge flere kabler og øke krafteksporten for å gjøre EU uavhengig av Putins Russland snakker mot bedre vitende. Norges kraftoverskudd kan aldri utgjøre mer enn promiller av det EU trenger for å nå dette målet. Det er ved å foredle krafta til aluminium og andre industrivarer Norge kan gi det største bidraget til å løse klimakrisa og erstatte fossil produksjon både i Europa og globalt. Solidaritet med Europa går gjennom eksport av norsk gass.

Tanken er ikke mer radikal enn at den lå til grunn for utviklinga av det moderne velferds- og industri-Norge i det forrige århundre. Er dette ikke forenlig med medlemskap i EUs energiunion og EUs energibyrå ACER, må Norge melde seg ut. NVE sier nå at høye strømpriser vil vare lenge. Til skade for folk flest, industrien og den elektrifisering av samfunnet vi står foran.

LOs regionkonferanse i Trøndelag stiller følgende krav til nasjonal kontroll og styring av strømprisene:

- Krav til minstefylling i vannmagasinene før vintersesongen. Dette forutsetter eksportbegrensning når fyllingsgraden er under det normale for årstida.
- Avklare gjensidig forsyningsikkerhet med våre nordiske naboland gjennom kraftutveksling, ikke ensidig eksport.
- Forhandlinger med Storbritannia og Tyskland om begrensning av strømekспорт i NordLink og North Sea Link-kabelen.
- Utgående konsesjoner for mellomlandsforbindelser skal ikke fornyes.
- Sikre forutsigbare kraftpriser for både industri, landbruk og husholdninger blant annet gjennom utredning av makspris.
- Ingen elektrifisering av sokkelen fra land, kun med havvind.
- Satse på å utvikle havvindteknologi.
- Fjern el-avgift subsidiering av kryptovaluta og datasentre.
- Innføre hvite sertifikater for energisparing og energigjenvinning.
- Det må legges til rette for en storsatsing på energisparing. Enova og Husbanken må få styrket mandat og finansiering til å kutte strøm- og energiforbruket i husholdningene og næringslivet.
- De store kraftinntektene må investeres i prosjekter som gir økt kraftproduksjon, inkludert oppgradering og vedlikehold av vannkraft. Det må åpnes for skånsom utbygging av ny vannkraft i vassdrag der det er nødvendig for flomsikring.
- Satse på solkraft, geotermisk energi og andre utslippsfrie energikilder som ikke innebærer store naturinngrep.
- Bygge ut kapasiteten på lokalt elektrisitetsnett for å stimulere verdiskaping nært der energiproduksjonen foregår.
- Skatteregimet for vann-, vind- og solkraft må legges til rette for investeringer i ny kraftproduksjon. NVE og Statnett må ha økt kapasitet til saksbehandling.
- Strømnettet må raskt bygges ut for å kunne håndtere økt elektrifisering og økt forbruk. Vi må i større grad bygge ut nett i forkant basert på prognosert forbruksvekst. Staten må risikoavlaste nettleien i områder med stort investeringsbehov og få nettkunder.
- Jobbe for å forhindre at nye overføringslinjer mellom Trøndelag og Sør-Norge blir et redskap for strømekспорт og ei instrument for å øke strømprisene i Trøndelag og Nord-Norge.

Ta tilbake folkestyret og arbeidsplassdemokratiet - kollektivtrafikken i egenregi!

LOs regionkonferanse i Trøndelag krever at sentrum-/venstresiden følger opp LO-kongressens vedtak om at unntaksbestemmelsen i kollektivtransportforordningen benyttes.

LOs regionkonferanse mener offentlige tjenester skal eies og driver av det offentlige selv. Anbud og konkurranseutsetting er dyrt og dumt. Ved anbud av offentlige tjenester bygges det opp enheter og brukes mye penger til administrering av kontrakter og anbud, som kunne vært brukt til drift og utvikling av gode offentlige tjenester. Bare i Oslo og Akershus viser Samfunnsøkonomisk Analyse at Ruter har en årlig kostnad på opptil 18 millioner kun for å administrere anbud og kontraktsoppfølging. KommuneKonsult AS viste i sin nylige rapport om kollektivtrafikken i Innlandet at egenregi vil gi bedre styringsmuligheter for fylkeskommunen, bedre vilkår fra de ansatte, og lavere kostnader på lang sikt.

Det er på tide å ta tilbake kontrollen over kollektivtrafikken både for å gi innbyggerne i Trøndelag bedre kollektivtjenester og de ansatte bedre arbeidsvilkår. Der kollektivtilbudene i distriktene styrkes, ikke svekkes og tilbudene opprettholdes både til land og til sjøs.

LOs regionkonferanse i Trøndelag krever at sentrum-/venstresiden følger opp LO-kongressens vedtak om at unntaksbestemmelsen i kollektivtransportforordningen benyttes. Unntaket i kollektivtrafikkforordningen sier at når myndighet med ansvar for lokal kollektivtrafikk, dvs. fylkene, selv eier selskapet som driver kollektivtrafikken, så trenger ikke kollektivtrafikken konkurranseutsettes.

Trøndelag fylkeskommunen må benytte denne muligheten å etablere et fylkeskommunalt kollektivtrafikk-selskap som skal ta drift av den fylkeskommunale busstrafikken i egenregi når gjeldende anbudskontrakter løper ut. Vi forventer at AP/SV/Rødt/SP/MDG programfester dette i sine partiprogrammer og fylkesvalgprogrammer for 2023 - 2027.

På kort sikt krever LOs regionkonferanse i Trøndelag at det fylkeskommunale administrasjonsselskapet AtB AS skal avvikles som aksjeselskap, og at den daglige administrasjonen av de fylkeskommunale kollektivtjenestene legges inn under fylkesadministrasjonen. De som jobber under fylkeskommunale anbud og kontrakter skal følge gjeldende tariffavtaler, og heltidsstillinger skal være hovedregelen.

Rettferdig boligpolitikk og styrking av Husbanken

Boligmarkedet blir stadig tøffere å komme seg inn i. Høye boligpriser gjør at flere blant LOs medlemmer ikke har råd til å kjøpe bolig. LOs regionkonferanse i Trøndelag krever tiltak for en mer sosial boligpolitikk og en styrking av Husbanken.

I dag skjer bygging og salg av boliger i all hovedsak på markedets premisser.

For å hjelpe folk til å komme seg inn på boligmarkedet må det opprettes et regulert marked. Vi ønsker at det stilles krav til utbyggere i boligmarkedet om at deler av større utbygginger blir gjort så billig som mulig så førstegangskjøpere lettere kommer seg inn i et stadig vanskeligere marked. Herunder tiltak som leie-til-eie, "Bygge billig" og selge boliger til kostpris. For å gjøre slike byggeprosjekt lønnsomme må kommunen tilby tomter som kan anskaffes billigere enn på det ordinære tomtemarkedet.

I tillegg må det skje en storstilt utbygging av kommunale utleieboliger som leies ut til selvkost. Denne typen boliger må bli en rettighet for de som ikke kommer inn på det ordinære boligmarkedet. Kravet er at minst 10 prosent av den totale boligmassen er kommunal og tilbys de som har behov og ønske om utleiebolig.

Mangelen på studentboliger gjør at studenter må konkurrere om å leie på det private markedet, og er derfor med på å presse leieprisene opp. Dette er ingen gunstig situasjon for verken studentene eller andre grupper som rammes av at leieprisene øker. I tråd med studentenes krav om minst 20 % studentboligdekning må det årlig bygges minst 3000 studentboliger i regi av studentsamskipnadene.

Boligmarkedet klarer ikke å regulere seg selv, og utbyggingen som skjer nå er mest for de som allerede er inne på markedet. Derfor må det sterkere lut til, og økt politisk styring!

Forskjellene blir større - arbeidstakere får mindre

Kjernen i den norske samfunnsmodellen ligger i arbeidslivet, der velorganisert arbeidsliv og trepartssamarbeid er det mest grunnleggende særtrekket.

Effekten av den norske modellen er høy sysselsetting, høy vekst, små forskjeller og aktivt trepartssamarbeid.

LOs regionkonferanse i Trøndelag oppfordrer fagforeningene til i større grad å bruke kampkraft i tariffoppgjør for at ansatte skal få en større andel av verdiskapinga.

Ansattes styrerepresentanter må forankre sin aktivitet i klubbene og gjennom det stå opp mot bedriftsstyrenes uakseptable lederlønnfastsetting.

Innen flere bransjer er det fortsatt høy andel som er deltidsarbeidende. Det må jobbes mer aktivt for hele, fast stillinger for arbeidstakere.

Norge må ta avstand fra atomvåpen og slutte seg til FNs atomvåpenforbud

LOs regionkonferanse i Trøndelag krever at regjeringen signerer og ratifiserer FNs atomvåpenforbud.

Atomvåpen utgjør en eksistensiell trussel for mennesker og miljø. Enhver bruk av atomvåpen, enten det er med hensikt, eller resultat av terror eller en ulykke, vil ha katastrofale humanitære og miljømessige konsekvenser. Skadene vil være så omfattende og strålingsfaren så stor at ingen stat eller humanitær organisasjon vil kunne gi nødvendig hjelp. De menneskelige lidelsene vil være enorme og natur og livsgrunnlag ødelegges.

Både FN, NATO og Norge har slått fast at målet er en verden fri for atomvåpen. Likevel ser vi at det internasjonale nedrustningsarbeidet er fastlåst; retorikken mellom atomvåpenstatene tilspisser seg og atomvåpenstatene bruker enorme summer på å modernisere sine atomvåpenarsenaler. Dette er stikk i strid med Ikkespredningsavtalen.

FNs atomvåpenforbud er et avgjørende steg på veien mot en verden fri for atomvåpen. Forbudet bygger på anerkjennelse av de forferdelige konsekvensene av atomvåpen. I en tid der spenningen stiger både regionalt og globalt er det svært viktig å opprettholde fokus på de humanitære konsekvensene av atomvåpen i internasjonale fora og styrke arbeid for avspenning og nedrustning.

Norsk fagbevegelse har lange tradisjoner i kampen mot atomvåpen, og vært viktig for å sikre at det ikke skal være atomvåpen på norsk jord i fredstid. Når vi nå ser at atomvåpenstatene ignorerer sine forpliktelser til å ruste ned og legger press på sine allierte om å ikke ta avstand fra atomvåpen, er det på tide at vi i fagbevegelsen sier fra.

Norge har ikke sluttet seg til forbudet. Dermed godtar Norge at våre allierte truer med å bruke verdens verste masseødeleggelsesvåpen på våre vegne. Slik skjerner den norske regjeringen atomvåpenstatene for press om å ruste ned.

LOs regionkonferanse i Trøndelag krever at Norge signerer og ratifiserer FNs atomvåpenforbud.

Opphev Israels apartheid mot palestinere!

LOs regionkonferanse i Trøndelag krever at regjeringen presser Israel til å innordne seg internasjonale regler og bestemmelser. Især i en tid der flere land har normalisert forholdet sitt til landet, uten at Israel har gjort noen nevneverdige tiltak for å oppheve okkupasjon og den inhumane behandling av palestinere. Norge må ta konsekvensene av budskapet i Amnesty rapporten ved å presse. LOs regionkonferanse i Trøndelag krever at den norske regjeringen iverksetter tiltak, økonomiske og politiske, som bidrar til at den vedvarende okkupasjon og undertrykkelse av det palestinske folk opphører. Israel til en reell og varig fred i Palestina.

Israelske myndigheter eskalerer angrepene sine på det palestinske sivilsamfunnet ved å misbruke antiterrorlovgivningen til å forby seks fremtredende organisasjoner, inkludert tre store menneskerettighetsgrupper. Norge har i mange år vært en forkjemper for menneskerettighetsforsvarere, blant annet ved å ta en ledende rolle i FN for å fremme resolusjoner til støtte for menneskerettighetsforsvarere. Norge må nå gå lenger enn sine uttalelser som fordømmer Israels kriminalisering og forfølgelse av fremtredende palestinske menneskerettighetsorganisasjoner. Israel må umiddelbart trekke tilbake terrorstemplingen.

LOs regionkonferanse i Trøndelag sier nei til EUs minstelønnsdirektiv

LOs regionkonferanse i Trøndelag mener både Norge og norsk fagbevegelse er best tjent med den norske arbeidslivsmodellen hvor lønn avtales mellom partene i arbeidslivet, og vi krever derfor at EUs minstelønnsdirektiv avvises.

I Norge er lønn noe som avtales mellom partene i arbeidslivet. Vi har ikke, og vil ikke ha politisk bestemt minstelønn. Lønn fastsettes av partene i arbeidslivet ved forhandlinger, med mulighet for streik dersom partene ikke kommer til enighet.

EUs minstelønnsdirektiv vil være et inngrep og angrep på den norske arbeidslivsmodellen.

Unngå konkursras i maskinentreprenørbransjen – krav om forutsigbare drivstoffutgifter!

Veksten i prisen på drivstoff, strøm og metaller truer små og mellomstore maskinentreprenører og transportbedrifter i Trøndelag og resten av landet. Maskinentreprenørene og transportbedriftene er en del av samfunnets ryggrad. Det er de som brøyter og vedlikeholder veier, utfører grunnarbeid, legger rør og transporterer varer. Uten disse bedriftene stopper det meste i lokalsamfunnet opp. Den ekstreme prisveksten rammer disse bedriftene hardt. De utfører sine oppdrag på kontrakter inngått før krigsutbruddet i Ukraina og de globale rystelser i verdensøkonomien. Flere av bedriftene taper store penger på å utføre sine oppdrag. Trøndelag LO viser til at 1/3-del av maskinentreprenørene i regionen frykter permitteringer og oppsigelser om de ikke får hjelp gjennom krisen. Det vil ramme mange lokalsamfunn og enkeltmennesker som kan ende opp på NAV.

LOs regionkonferanse ber regjeringen se på en mulig tiltakspakke rettet mot virksomheter for å forhindre permitteringer og konkurser.

Sterkere klimakrav!

Klimakrisa er en av vår tids største utfordring, og det er viktig for oss i LO Trøndelag at vi løser denne krisa. Vi ønsker derfor å sende et tydelig signal fra LOs regionkonferanse om at dette er et viktig tema for oss.

Det er viktig at det offentlige stiller strengere krav for å ivareta klima- og miljøhensyn. Det gjelder blant annet boligbygging. Særlig med tanke på det økende behovet for flere boliger, er det nødvendig å sikre at materialene som brukes, og selve boligbyggingen skjer på en måte som er mest mulig skånsom for klima og natur.

Når ulike aktører utfører oppgaver – også andre enn boligbygging – på vegne av det offentlige, må det stilles strengere krav til at disse skal gjøre dette på en måte som i større grad ivaretar klima- og miljøhensyn.

Dette må skje på en rettferdig måte; prinsippet må være at de sterkeste skuldrene, skal bære den tyngste byrden.

LOs regionkonferanse i Trøndelag gir sin fulle støtte til Fagforbundets streikende medlemmer i PBL-barnehagene!

Takk for at dere tar kampen for en anstendig pensjon. Barnehageansatte er på ingen måte blant lønnsvinnerne i Norge – dette er et rettferdig krav.

Ansatte i PBL-barnehagene skal ha de samme lønns og arbeidsvilkårene som det som er vanlig i kommunale, og andre private barnehager.

Innfri kravet – få slutt på streiken!
Stå på, denne kampen skal vi vinne!